

1 utorak, 16.08.2005.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi je ušao u sudnicu]

4 ... Početak u 10.44h

5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

6 Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda. Izvolite sjesti.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro vam jutro, nakon ljetnog raspusta.

8 Gospodine tajniče, molim Vas da najavite predmet.

9 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet IT-
10 00-39-T, *Tužitelj protiv Momčila Krajišnika*.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

12 Gospodine tajniče, s obzirom da smo se sastali u donekle različitim
13 timovima, ja bih izuzetno zatražio da se strane predstave. Molim da se prvo
14 predstavi Tužiteljstvo.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Alan Tieger i
16 Mark Harmon, sa Carmelom Javier, našom referenticom za predmet, u ime
17 Tužiteljstva.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. A u ime Obrane?

19 G. JOSSE: [simultani prevod] David Josse, časni Sude. Sa nama je ovdje
20 gospodin Stephen Karganović, naš referent za predmet, i gospođa Kelly Pitcher, i
21 Hellen Reynolds koja nije prije bila u sudnici.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro došli. Gospodine Josse, da li sam
23 ja dobro razumio da glavni zastupnik Obrane neće danas biti prisutan u sudnici?

24 G. JOSSE: [simultani prevod] Tako je.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. U tom slučaju je glavna točka na
26 dnevnom redu danas da će Sudsko vijeće saslušati sve argumente strana, koje
27 imaju za iznijeti, po pravilu 98bis. No, prije negoli vam dam priliku da to

28

29

30

1 učinite, želio bih donijeti odluku o osmom kompletu materijala u vezi sa
2 svjedocima po pravilu 92bis, koja je trebala biti donesena, a izneseni su i neki
3 argumenti u odnosu na tu odluku.

4 Stoga je sada i donosim. Ovo je odluka o osmom kompletu materijala o
5 svjedocima 92bis.

6 Želim vas samo ukratko podsjetiti da je Sudsko vijeće trebalo riješiti
7 podnesak Tužiteljstva za uvrštenje u spis dokaza po pravilu 92bis, koji je
8 podnesen 6. juna 2003., a taj dokument je poznat pod nazivom "sedmi podnesak".
9 Ustvari, također se tiče i 15. podneska Tužiteljstva od 20. maja 2005., kojim se
10 konsolidiraju preostatak materijala po pravilu 92bis, kada je riječ o
11 Tužiteljstvu.

12 Ima li problema, gospodine Josse?

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, moj monitor u ovom trenutku ne radi, pa
14 sam želio čekati da saslušam odluku Sudskog vijeća.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U tom slučaju ću nastaviti sa odlukom, a
16 Vi to riješite s tehničarom.

17 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda ću nastaviti s donošenjem
19 odluke. Ova osma grupa svjedoka, odnosno ovo je osma grupa svjedoka Tužiteljstva
20 u ovoj fazi predmeta, i stoga je poželjno da riješimo to pitanje prije negoli
21 čujemo argumente po pravilu 98bis.

22 Gospodine tajniče, molim Vas da stranama podijelite popis na kojem se
23 vide imena svjedoka po pravilu 92bis, i s time povezanog materijala koji se
24 usvaja u spis na osnovu današnje odluke. Jedan od tih svjedoka je zaštićen, i
25 prema tome ovi materijali se trebaju podijeliti i uvesti pod pečatom.

26

27

28

29

30

1 Sada ću donijeti odluku Vijeća u vezi s tim svjedocima. Kao i obično,
2 Sudsko vijeće je pregledalo sav materijal koji se tiče svjedoka, i donio
3 vlastitu prosudbu podobnosti materijala za uvrštenje u spis. Kada je riječ o
4 svjedocima Žujo i Mešić, Tužiteljstvo je 15. jula pregledalo i ponovno podnijelo
5 taj materijal, kao što je to Sudsko vijeće i zatražilo usmenom odlukom od 28.
6 juna, i dakle ponovo podnijelo taj materijal na jasniji i sistematiziraniji
7 način, pri tom smanjivši broj dokumenata. Međutim, Obrana je uprkos tome
8 izrazila svoje mišljenje da postoje određene poteškoće sa određenim dijelovima
9 tih materijala, i te poteškoće je Obrana iznijela u odgovoru od 1. augusta 2005.
10 koji je podnijela u elektronskom obliku. Obrana primjećuje da se u materijalu
11 nalaze brojni dokumenti koje su potpisale osobe koje nisu Žujo i Mešić.

12 Međutim, Sudsko vijeće ne dijeli mišljenje Obrane da taj materijal mora
13 jasno biti rezultat rada, ili potpisan od strane jednog ili oba svjedoka. U
14 slučajevima gdje se radi o dokumentima koji su povezani sa istragama na kojima
15 su radili Žujo i Mešić, primjereno je da se takve dokumente uvrsti zajedno sa
16 izvještajima, jer se može za njih reći da su oni ustvari dio tih izvještaja koji
17 su rezultat zajedničkog rada nekolicine ljudi.

18 To ne znači da se pritom i te druge osobe, koje nisu Žujo i Mešić,
19 također uvrštavaju kao svjedoci po pravilu 92bis. To tek znači da dokumenti,
20 koje su sačinili ti drugi ljudi, se uvrštavaju preko Žuje i Mešića, i na taj
21 način se sa njima i postupa. Drugim riječima, kao sa dokumentarnim dokazima koji
22 imaju veze sa izvještajima vještaka. Primarni dokazi su oni dokumenti koje su
23 sačinili Žujo i Mešić, sami ili zajedno s drugima, ukoliko se to autorstvo može
24 utvrditi. Dakle, radi se o dokazima te dvojice svjedoka koji se uvrštavaju

25
26
27
28
29
30

1 odlukom po pravilu 92bis.

2 Obrana je zatim iznijela neka dodatna pitanja u jednoj elektronskoj
3 poruci, koju su poslali dan nakon ove prethodne elektronske poruke. U njima se
4 iznose opažanja da određeni dokumenti, koji su bili dio podnesenog materijala,
5 sadrže tendenciozne tvrdnje. Sudsko vijeće se slaže s Obranom da, na primjer,
6 spominjanje "srpskog agresora" jeste nejasno, i da se vjerojatno tome neće dati
7 velika težina. Međutim, to nije razlog da se ti dokumenti ne uvrste u spis.
8 Naime, izjave mnogih svjedoka po pravilu 92bis, koje su dosad uvrštene u spis,
9 također su sadržavale takve slične nejasne tvrdnje. Ovo se dakle tiče težine
10 koja će se tome prodati.

11 Sudsko vijeće je primijetilo da nekoliko nalaza obdukcije ne utvrđuju
12 pouzdano, odnosno u nekim slučajevima sami ne pružaju dostatne informacije koje
13 bi pomogle prilikom utvrđivanja nacionalnosti žrtava. Dokazi takve vrste mogli
14 bi biti nedostatni i ne bi mogli potkrijepiti tvrdnje, odnosno optužbe u
15 optužnici, i stoga će se s njima na shodan način i postupati. Međutim, bez
16 obzira na to što se na prvi pogled čini da oni nemaju dostatnu relevantnost,
17 mislimo da je učinkovitije da se u ovoj kasnoj fazi, uznapredovanoj fazi
18 postupka, ti materijali uvrste u spis i da se naknadno jednostavno izostave ti
19 dijelovi koji ne daju dovoljno informacija, umjesto da se ti dijelovi sada
20 pokušavaju izvući iz cjelokupnih izvještaja.

21 Druga značajna pitanja, koja je istakla Obrana u ovoj prethodnoj
22 elektronskoj poruci, obuhvaćena su i obrađena ovime što smo do sada iznijeli.
23 Stoga se svjedočenje Žuje i Mešića uvrštava u spis, uz ove unaprijed iznesene
24 ograde.

25 Sada se okrećemo svjedoku Dobrači. Obrana nema prigovora na uvrštavanje
26 u spis relevantnih dokaza, što se i vidi u podijeljenim materijalima. Sudsko

27
28
29
30

1 vijeće se slaže da ti dokumenti ispunjavaju uvjete o dopuštenosti materijala po
2 pravilu 92bis, stoga se ti materijali uvrštavaju u spis.

3 A kada je riječ o svjedoku Kaiser, Sudsko vijeće je već uvrstilo u spis
4 izvještaj tog vještaka, ali ne i transkript. Sudsko vijeće je pozvalo
5 Tužiteljstvo da objasni da li namjerava tražiti uvrštenje cjelokupnih
6 transkripata, i Tužiteljstvo je zatim obavijestilo Sudsko vijeće da traži samo
7 uvrštavanje onih naglašenih, istaknutih dijelova transkripta iz rasprave održane
8 po pravilu 61 iz 1996. godine, i da povlači zahtjev za uvrštenje u spis
9 transkripta u predmetu *Blaškić*.

10 Obrana nema prigovora na uvrštenje transkripta po pravilu 61. To je
11 Sudsko vijeće i provjerilo, i stoga se sada ti naglašeni, podcrtani dijelovi
12 transkripta, uvrštavaju u spis.

13 Sada se okrećemo svjedoku Wrightu. Svojom usmenom odlukom o šestoj
14 skupini svjedoka po pravilu 92bis od 28. juna, Sudsko je vijeće uvrstilo u spis
15 one tražene transkripte od 26. i 29. maja 2000. godine, ali je naknadno
16 obaviješteno da se nije tražilo uvrštenje u spis onih dijelova iz transkripta od
17 29. maja, i nekoliko stranica iz transkripta od 26. maja. Nakon što je
18 Tužiteljstvo to pojasnilo, sada je posve jasno da je Tužiteljstvo tražilo da se
19 uvrsti u spis samo jedan istaknuti dio transkripta od 26. maja, a da se nije
20 uopće tražilo uvrštenje u spis niti jednog dijela transkripta od 29. maja.
21 Dakle, ti istaknuti dijelovi transkripta od 26. maja su sada u spisu, a cijeli
22 transkript od 29. maja se povlači iz spisa.

23 I molimo tajnika, ljubazno, da izbriše to iz popisa dokaznih predmeta u
24 ovom predmetu.

25

26

27

28

29

30

1 I na kraju, svjedok 674. U svom 15. podnesku, Tužiteljstvo je zatražilo
2 od Sudskog vijeća da podnese jednu izjavu, koja je u stvari korigendum datiran u
3 2003. To je korigendum jedne izvorne izjave, koja je datirana 1998., i nije bila
4 na popisu dokumenata za uvrštenje u spis. Dvanaestog jula Tužiteljstvo je
5 podnijelo pojašnjenje po svom 15. podnesku, i obavijestilo Sudsko vijeće da želi
6 zatražiti uvrštenje u spis i izjave iz 1998. Obrana nije imala prigovor niti na
7 jednu od ovih izjava, i stoga je Sudsko vijeće odlučilo da se obje izjave uvrste
8 u spis.

9 Sudsko vijeće traži od Tužiteljstva da podnese materijal koji je na ovaj
10 način uvršten u spis, da taj materijal podnese gospodinu tajniku. I u dogledno
11 vrijeme, gospodin tajnik će dodijeliti brojeve dokaznih predmeta tim
12 materijalima, o tome obavijestiti strane u postupku i Sudsko vijeće.

13 Ovime smo okončali odluku Sudskog vijeća o osmoj skupini svjedoka po
14 pravilu 92bis.

15 Gospodine Josse, kao što ste možda primijetili, nekoliko puta smo
16 spomenuli argumentaciju koju je Obrana podnijela u elektronskom obliku. Dakle,
17 takve vrste podnesaka nisu ni na koji način zabilježene nigdje. Stoga je Sudsko
18 vijeće ukratko sumiralo suštinu tih argumenata iznesenih u elektronskom obliku.
19 Međutim, svejedno mogu zamisliti da će Obrana željeti inzistirati na tome da se
20 te elektronske poruke u kojima iznose svoje stavove, u cjelini podnesu na način
21 da, recimo, u kasnijoj fazi ako bi došlo do žalbe, da Žalbeno vijeće može pred
22 sobom imati cjelovite elektronske poruke. Stoga bih Vas zamolio da razmislite, s
23 obzirom na odluku koje je donijelo Sudsko vijeće, da li mislite da je
24 argumentacija i stav Obrane na dostatan način pojašnjen u ovoj odluci ili je
25 možda potrebno da tražite da se uvrste u spis elektronske poruke u cjelini, i

26

27

28

29

30

1 onda Vas molim da takav zahtjev i uputite.

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala Vam. To je korisno, časni Sude. Ja ću
3 o tome razgovarati s gospodinom Stewartom, i nakon toga ću Vam reći na koji
4 način želimo da se to riješi u odnosu na ove svjedoke.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ukoliko nema drugih procesnih pitanja
6 koje želite iznijeti u ovom trenutku, Sudsko vijeće je spremno saslušati
7 argumente strana koje strane žele iznijeti, u vezi s mogućim donošenjem
8 oslobađajuće presude na osnovu pravila 98bis. Gospodine Josse, ne mogu to
9 nazvati tradicijom po pravilu 98bis, s obzirom da je to pravilo tek nedavno
10 izmijenjeno, ali ako bih mogao reći barem da ćemo pratiti praksu koju su
11 utemeljila druga Sudska vijeća. I dakle, prije svega ću Vam dati priliku, Vama,
12 da iznesete usmene argumente koje imate s tim u vezi.

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Ja sam znao da ću imati
14 priliku da krenem prvi sa argumentima. Prije nego što započnem, želio bih reći
15 da sam jutros kratko razgovarao sa gospodinom Krajišnikom, i zamolio me da jasno
16 dam do znanja Sudskom vijeću da on smatra da, po njegovom mišljenju,
17 Tužiteljstvo nije uspjelo potkrijepiti niti dokazati svoje teze, i da se
18 optužnica u cjelini treba odbaciti. On zna i svjestan je toga da ću ja sada
19 iznijeti neke konkretne pravne argumente u njegovo ime i njemu na korist. I
20 želim, prije svega, reći da sve što ja kažem ne može se uzeti na štetu gospodina
21 Krajišnika kada je riječ o Obrani.

22 Prije svega, časni Sude, prvo što pozivam Sudsko vijeće da razmotri je
23 da li je doista optuženom nanesena šteta izmjenom i dopunom ovog pravila. Sudsko
24 vijeće je upoznato s činjenicom da je pravilo /?98bis/ izmijenjeno 4. decembra

25

26

27

28

29

30

1 prošle godine, drugim riječima, usred ovog sudskog postupka. Sudsko vijeće je
2 također upućeno i zna kakva je formulacija pravila 6(D), odnosno 60 /sic/, koje
3 kaže da će: "Izmjena pravila stupiti na snagu sedam dana nakon dana donošenja
4 službenog dokumenta Suda u kojem se iznosi ta izmjena i dopuna, ali da ona ne
5 smije biti na štetu prava optuženog, osuđenog ili oslobođenog u bilo kojem
6 postupku koji je u toku."

7 Dakle, koliko ja znam, to pitanje je Sudsko vijeće u predmetu *Orić*
8 razmatralo jer se tamo pojavio sličan problem. Naime, pravilo je bilo
9 izmijenjeno, ali mislim da je bilo izmjene ustvari neposredno prije početka tog
10 predmeta. Nisam siguran, ali nije niti bitno. Ja imam manji svezak dokumenata
11 ovdje, koje ću sada podijeliti. Možda bih sve trebao podijeliti odjednom, bilo
12 bi najlakše. I tu se spominje upravo ta rasprava - ako to mogu tako nazvati -
13 između suca Agiusa i branitelja u predmetu *Orić*. Možda bih to sada trebao
14 predati.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Možda biste trebali predati sav
16 materijal, kako bismo to mogli predati i onda svi kasnije imamo materijale pri
17 ruci. Bilo je doista korisno, gospodine Josse, što ste obavijestili Sudsko
18 vijeće o tome prije nego što ste predali taj materijal, tako da sad već možemo
19 unaprijed baciti pogled.

20 G. JOSSE: [simultani prevod] Tako je, časni Sude. Ja nisam želio Vam
21 dati cijeli izvadak te prilično podugačke rasprave između suca Agiusa i
22 branitelja u tom predmetu. Tu su jednostavno dva izvotka s kojima ću se ja
23 baviti. Nisu dugački i, ako časni Sud želi, molim da pogledate dno stranice na
24
25
26
27
28
29
30

1 kojoj stoji broj 7879.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

3 G. JOSSE: [simultani prevod] Dopustite da Vam kažem da je to ustvari već
4 kraj te podugačke rasprave. Naime, desilo se sljedeće: sudac Agius je iznio ono
5 što je, po njegovom mišljenju, propisna procedura, onda je saslušao argumente
6 strana. Došlo je do kraće pauze, vratili su se svi u sudnicu. I zatim on, u
7 retku 11, kaže da je želio spomenuti još jedno pitanje, a tiče se retroaktivne
8 primjene izmijenjenog pravila. Vi znate, baš kao i mi, da imamo pravilo 6(D)
9 /?60/ našeg Pravilnika, koje predviđa - sad neću ponovo citirati.

10 Idemo u redak 17, gdje sudac Agius dalje kaže: "Ja nisam čuo nikakve
11 argumente o tome, a očekivao bih čuti argumente sa desne strane." - dakle, time
12 misli na Obranu.

13 Gospodin Jones zatim kaže: "Da."

14 Sudac Agius nastavlja: "Ja nisam čuo nikakve argumente u smislu toga da
15 bi primjena trenutnog pravila 98bis mogla ići na štetu prava optuženog."

16 Gospodin Jones kaže: "Da."

17 I onda zatim kaže za zapisnik: "Trebao bih potvrditi da mi nemamo
18 namjeru niti iznositi tvrdnju da se time nanosi šteta pravima optuženog." Dakle,
19 očito je da gospodin Jones nije smatrao da to ide na štetu optuženog Orića.

20 Međutim, mi u ovom predmetu tvrdimo da je optuženom ovim pravilom doista
21 nanesena šteta. Časni Sude, ja Vam to želim prikazati na dva načina. Staro
22 pravilo je posve očito dopuštalo da se opsežno preispitaju sva pitanja sadržana

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u optužnici. Na primjer, kao primjer će poslužiti prilozi optužnice, i jasno je
2 iz cijelog niza predmeta da su ti prilozi bili preispitivani stavku po stavku,
3 redak po redak,, i Obrana doista prihvaća činjenicu da novo pravilo ne predviđa
4 to preispitivanje, niti to dopušta. Očito bi bilo apsurdno dopustiti da se kroz
5 usmene zahtjeve to čini, jer bi to trajalo veoma dugo.

6 Dakle, mi smatramo da samo već po toj osnovi Obrana može prikazati da se
7 optuženom nanosi šteta, jer bi Obrana u svakom slučaju bila u mnogo boljem
8 položaju kad bi se neki određeni redak, neka rečenica iz priloga mogla izbrisati
9 na osnovu starog pravila 98bis. Mi to tvrdimo iz dva razloga. Prvo, jer to znači
10 dakako da optuženi i Obrana više ne bi trebali brinuti o tom retku koji je
11 izbačen, ne bismo morali razmišljati o tome da pozivamo dokaze niti svjedoke, da
12 pobijamo taj dio teza; i drugo, i što je možda još važnije, jeste to da bismo
13 uklanjanjem neke rečenice ili retka iz priloga optužnici oduzeli od težine
14 optužbi koje se stavljaju na teret optuženom. U svakom slučaju bi, dakle, te
15 optužbe bile manje težine. Možda ne u velikoj mjeri, ali barem u nekoj mjeri. To
16 dakako ovisi o tome koji dio priloga bi bio uklonjen i koju bi težinu taj dio
17 imao, ali ono što je možda od temeljnog značaje je kakvog to učinka ima na
18 glavni naš argument koji danas želimo iznijeti u vezi s optužnicom. A taj glavni
19 argument tiče se točaka 1 i 2, i to u odnosu na bosanske Muslimane i bosanske
20 Hrvate.

21 Časni Sude, ukratko i u suštini, Obrana tvrdi - ja ću to kasnije još
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 elaborirati - da nema dostatnih dokaza koji bi dopustili da se nastavi sa
2 sudskim postupkom u odnosu na bosanske Hrvate. Dakle, samo u odnosu na bosanske
3 Hrvate, bosanske Muslimane ćemo ostaviti po strani. Ja ću se vratiti na to, ali
4 bih želio reći nešto u vezi sa starim i novim pravilom. Možda će ovo Sudsko
5 vijeće odlučiti da novo pravilo ne dopušta Obrani da iznosi argumente u odnosu
6 na bosanske Hrvate po točkama 1 i 2, jer to se ne poklapa sa formulacijama novog
7 pravila. Ukoliko je to tačno, onda je teško zamisliti da se može naneti veća
8 šteta optuženom, zbog toga što je sasvim očigledno da u optužnici imamo tačke 1
9 i 2 koje su odvojene optužbe - jedna je genocid protiv bosanskih Muslimana, a
10 druga je genocid protiv bosanskih Hrvata. To su zaista dva savršeno odvojena
11 pitanja.

12 Hteo bih da budem savršeno jasan. Ja tvrdim da, i po starom pravilu i po
13 novom pravilu, to je pitanje po kome Odbrana ima pravo da zatraži da se ovo
14 razmatra u ovoj fazi postupka.

15 To je sasvim jasna šteta koja se nanosi optuženom, kao rezultat novog
16 pravila, izmenjenog pravila. I to je još jasniji primer nego onaj primer koji
17 sam dao sa dodacima u optužnici ranije.

18 Hteo bih, za početak, da naznačim u opštim crtama kakav bi trebao da
19 bude kriterijum u odnosu na podneske po pravilu 98bis. Pošto, bez obzira na
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 promenu pravila, a što se tiče nedovoljnosti dokaza, suština pravila se nije
2 promenila. I ja ću Vam reći par reči o pravu koji važi u ovom Sudu, i ono se
3 može naći u odluci po pravilu 98bis u predmetu *Milošević*. Naravno, Sudsko veće
4 zna da je ta odluka doneta po starom pravilu i da ćete je imati u vidu. I ja sam
5 to svima podelio u ovom kratkom dokumentu koji je svima podeljen pre rasprave.
6 Sad ću čitati prvu stranu. Tu se kaže: "Primena pravila 98bis", i kaže se:
7 "Pravilo predviđa sledeće." Ja, časni Sude, ne nameravam da čitam najveći deo
8 ovoga. Ja bih samo hteo da Vam skrenem pažnju na tu odluku jer u njoj se govori
9 o tome kako se zakon... kako se pravo razvijalo po ovom pitanju u predmetu
10 *Jelisić* - izvinućete me za moj izgovor - u predmetu *Delalić* takođe. I onda, ako
11 okrenemo sledeću stranu, imamo širok citat iz jednog engleskog predmeta,
12 predmeta *Galbraith* - to je moderno engleski izgovor. I tu je lord Lane dao jedan
13 citat iz ove odluke. A onda, u paragrafu 13 ove odluke, daje se rezime cele
14 stvari.

15 I ponovo - osim ako Sudsko veće ne želi da ovo čitam stav po stav, ja
16 sam Vam to dao u ovom dokumentu i smatrao sam da mi je dužnost da Vam kažem u
17 kratkim crtama kakav je kriterijum pre nego što pređem na svoj argument. I
18 zaista ako vidimo sedam podkategorija u ovom stavu, kaže se da: "Pre razmatranja
19 dokaznog materijala, Sudsko veće odlučuje da li postoje dovoljni dokazi, a to
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 znači da postoje dokazi na osnovu kojih Sudsko veće može da odluči, izvan svake
2 razumne sumnje, da je optuženi kriv." I naravno, ključna reč je "može da
3 odluči", a ne "odlučiće". To ne znači obavezno da će tako i odlučiti na kraju
4 suđenja.

5 Međutim, neću sada opširnije da govorim o ovome, važno je da je
6 kriterijum ostao isti u novom pravilu, kao i u starom. Imamo i neke izvatke gde
7 je sudija Agius veoma opširno govorio o ovome, i rekao upravo to što je rekao i
8 lord Lane, u prethodnoj odluci.

9 Da krenem dalje. Sudsko veće će da odahne, pretpostavljam, kad Vam kažem
10 da ja u svojim argumentima neću vrlo detaljno ići u pitanja Odbrane po pitanju
11 genocida. Naravno, da biste odlučili da li su moji argumenti ispravni, što se
12 tiče moje tvrdnje da ne postoje dovoljni dokazi da je počinjen genocid protiv
13 bosanskih Hrvata, pretpostavljam da ćete odlučivati o tome da li postoje
14 dovoljni dokazi da se može odlučiti van razumne sumnje da je postojao genocid
15 protiv bosanskih Hrvata. Potrebno je raditi ovde da se pažljivo pogledaju svi
16 ozbiljni elementi samog čina genocida, i naravno, Vi ćete morati da razmotrite
17 genocid protiv bosanskih Hrvata za razliku od genocida /?odnosno/ protiv
18 bosanskih Muslimana. Vi znate da su elementi koje Tužilaštvo mora da dokaže
19 sledeći: prvo, da je postojala namera da se uništi, u celini ili delimično,
20 jedna verska, nacionalna ili etnička, ili raska grupa; i peti element je - da

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 iskoristim formulaciju iz člana 4 našeg statuta - tu piše u podčlanu 2: "Genocid
2 znači bilo koji od sledećih činova koji su počinjeni sa namerom da se uništi u
3 celini ili delimično jedna nacionalna, etnička, rasna ili verska grupa." A onda
4 se dalje govori u detalje koji su to postupci, činovi koji moraju biti dokazani
5 da bi se dokazala optužba genocida.

6 Da li mogu ukratko da se vratim na to zbog čega ja tvrdim da u svakom
7 praktičnom smislu optužbe, tačnije tačke optužnice 1 i 2, predstavljaju dve
8 sasvim odvojene optužbe? Može se desiti da postoji tehnički argument koji bi
9 mogla da iznese Odbrana - možda je trebalo da ga iznese ranije, a ne sada - da
10 je ova optužba dupliranje, da je ova optužba zapravo licemerna, varljiva. Jer
11 Odbrana ne spori da moj klijent zaista treba da odgovara. Ima na šta da odgovara
12 kada se radi i o bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima, što se tiče optužbe
13 genocida. U tom slučaju bi se uskoro moglo očekivati obrazložena presuda o celom
14 predmetu, i sve strane bi znale gde tačno stojimo. Međutim, oni su... tačnije
15 Tužilaštvo je sve ovo stavilo na jednu hrpu, u jednoj tački. To nije razlog da
16 Sudsko veće to ne razmatra sasvim odvojeno u ovoj fazi predmeta.

17 I postoji još jedna očigledna stvar koju nisam spomenuo, a trebalo je, a
18 to je da je velika razlika za iznošenje naših dokaza Odbrane da li postoje
19 dovoljni dokazi u pogledu bosanskih Hrvata ili ne, što se tiče optužbe o

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 genocidu. To je, u svakom slučaju, od velikog značaja za iznošenje naših dokaza
2 i bitno je da se tu dâ jasna presuda. Jer onda će Odbrana tačno znati, u pogledu
3 ove najozbiljnije optužbe u optužnici, gde se nalazimo. Iz člana 4(2), sasvim je
4 jasno da je u ovom pitanju vrlo bitan sastav određene nacionalne grupe.

5 U tački 3, na primer, radi se o nesrpskom stanovništvu. Ne kaže se
6 konkretno da li se radi o progonu bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata, ili
7 tako dalje. Međutim, moja poenta je sledeća: ne postoji nikakav materijal u
8 pogledu te tačke optužnice, gde bi Tužilaštvo dokazalo progon protiv bosanskih
9 Muslimana ili bosanskih Hrvata, zbog prirode ovog člana. A možemo da pogledamo
10 taj član, ako treba. Ne vidi se u čemu se sastoji greh ili zločin optuženog. A
11 član 5, na primer, govori o zločinima protiv čovečnosti. Tu nema značaja kakvo
12 je poreklo bilo kog člana te grupe.

13 Ako pogledamo član 5, samo za primer, tu se govori o "osobama koje su
14 odgovorne za sledeće postupanje, u oružanom sukobu, protiv civilnog

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stanovništva." Drugim rečima, trebalo je da Tužilaštvo navede tačno na koju
2 nacionalnu grupu misli, zbog toga što je član 4 formulisan na razumljiv način.
3 To je cela priroda optužbe genocida, to je suština.

4 Ja tvrdim, u ime svog klijenta, da je ovo predmet u kome su dokazi
5 iznošeni veoma dugo pred ovim Sudskim većem, po optužbi genocida protiv
6 bosanskih Muslimana. Postoje dokazi o onome što bih ja sigurno nazvao zločinima,
7 pa čak i jezivim zločinima protiv bosanskih Hrvata, ali ja tvrdim da se ni u kom
8 trenutku ne može govoriti o genocidu protiv bosanskih Hrvata. Možda ovo što ja
9 sad govorim nije baš pravni argument, ali suština dokaznog materijala je vrlo
10 bitna stvar, i ja Vas molim da to uzmete u obzir već i u ovoj fazi.

11 Pregledao sam sve elemente optužbe genocida, maločas. Neću govoriti o
12 veoma škakljivim pitanjima o merodavnom pravu u pogledu namere da se izvrši
13 genocid, ali ne priznajem da postoje dokazi, što se tiče bosanskih Hrvata u
14 pogledu optužbe genocida, koji bi potkrepili tvrdnju Tužilaštva. Da bih Vam
15 olakšao razumevanje, reći ću da u ovoj fazi ne želim da se bavim ovim konkretnim
16 elementom tog krivičnog dela. Ipak bih hteo da kažem par reči o elementu namere

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uništenja, onako kako je on formulisan u ovom članu. Optuženi mora da je
2 dokazano imao nameru da uništi bosanske Hrvate, a ja tvrdim da dokaz želje i/ili
3 namere da se pričini patnja ili da se diskriminišu bosanski Hrvati, ti dokazi
4 nisu dovoljni. Naša tvrdnja je da Tužilaštvo mora da dokaže fizičko uništenje.

5 Nije dovoljno dokazati da su oni koji su bili uključeni u taj zajednički
6 zločinački poduhvat jednostavno učestvovali u etničkom čišćenju. Tvrdi se da je
7 potrebno dokazati nameru da se unište bosanski Hrvati kao fizička, biološka
8 bića, a to tužilac u našem predmetu nije uspeo.

9 Isto tako, hteo bih da se vratim na onu reč u formulaciji gde se kaže
10 "delimično uništiti". Što se toga tiče, Tužilaštvo mora da dokaže da, ukoliko se
11 delimično uništi jedna grupa, to bi imalo uticaj na preživljavanje cele grupe. I
12 potrebni su dokazi da bi uništenje jednog dela grupe imalo posledice po
13 mogućnost preživljavanja cele grupe. Što se tiče bosanskih Hrvata, ja tvrdim da
14 Sudsko veće treba da donese odluku da o tome ne postoje dovoljni dokazi i da se
15 sa ovim elementom optužbe ne može dalje ići.

16 To je moj glavni argument za danas.

17 I sada nisam daleko od kraja. Hteo bih da pređem na tri druga pitanja o
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 kojima sam razgovarao sa Tužilaštvom ovih dana, i donekle smo postigli sporazum.
2 I samo zato da bi sve bilo jasno, hteo bih da na neke stvari skrenem pažnju
3 Sudskog veća.

4 Prvo je ovo: mi smo primetili da postoji jedna inherentna kontradikcija
5 u samoj optužnici, u paragrafima 15 i 16. U paragrafu 15 se govori o "delimičnom
6 uništenju", a u paragrafu 16 o "nameri da se uništi, delimično ili u celini". A
7 onda, u paragrafu 17, reč "delimično" se ne pominje. Kaže se: "Uništenje ovih
8 grupa bilo je pod uticajem...", i tako dalje. Naravno, to mora da je greška zbog
9 toga što bosanski Hrvati nisu uništeni. Trebalo bi da piše "delimično
10 uništenje."

11 Ali ono što nas više brine je paragraf 28. Ako hoćete da budete ljubazni
12 da okrenete tu stranu, jer u paragrafu 28 govori se o "svim postupcima i
13 propustima koji potpadaju pod optužbu genocida ili saučesništva u genocidu, koji
14 su učinjeni sa namerom da se uništi, u celini ili delimično, grupa bosanskih
15 Muslimana i bosanskih Hrvata kao nacionalna, etnička, rasna ili verska grupa."
16 Nama predstavlja problem onaj deo gde se kaže "u celini", pošto paragraf 28
17 govori o nameri. U ranijim delovima optužnice govorilo se o nameri da se unište
18 obe nacionalne grupe, delimično. I ja sam zahvalan Tužilaštvu zbog toga što su
19 mi jasno stavili do znanja - kao što će to reći i Sudskom veću, siguran sam - da
20 oni zapravo misle na "nameru da se uništi delimično", i da reči "u celini" ne bi
21 trebalo tu da stoje.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Časni Sude, nas takođe brine - i pomenuo sam ove reči u drugom
2 kontekstu, maločas - nas brine upotreba određenih reči u tačkama optužnice 3 do
3 8, ne 1 i 2, i to se upravo uklapa u ovaj primer koji sam ranije dao, gde se
4 kaže "ti i ti, i drugo nesrpsko stanovništvo." Tražio sam od tužioca da razjasni
5 šta se misli pod tim "ili drugo nesrpsko stanovništvo." I oni su vrlo ljubazno
6 rekli da "te reči ne predstavljaju ništa" - ako mogu da ih citiram - "u ovoj
7 optužbi, i da su optužbe o progonu, istrebljenju, ubijanju, deportaciji i
8 nehumanim postupcima, da se te optužbe odnose samo na bosanske Muslimane i
9 bosanske Hrvate". Kao što sam već rekao, na bosanske Hrvate se to ne odnosi
10 toliko u pogledu tačaka optužnice 3 do 8. Ja prihvatom postojeće kriterijume o
11 dovoljnosti dokaznog materijala u svojim argumentima, i pokušavao sam, nadam se
12 uspešno, da objasnim zbog čega ima značaja nacionalni sastav grupe žrtava protiv
13 koje su učinjeni ti navedeni zločini - samo da to ponovim još jednom. Nadam se
14 da sam jasno stavio do znanja kakav je moj stav.

15 I takođe radi razjašnjenja, u tački 3 imali smo problem da prihvatimo
16 paragraf 18. Ustvari, mi mislimo da Tužilaštvo nije izvelo dovoljno dokaza u
17 vezi svih opština koje su pomenute na vrhu strane 8, i mislim da mi je
18 Tužilaštvo jasno reklo da ni oni sami ne smatraju da su to dovoljni dokazi.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Tačnije, priznaju da su nedovoljni.

2 I pre nego što zaključim danas, časni Sude, već sam rekao da mi smatramo
3 da su optuženi i njegovi interesi ugroženi promenom pravila. Međutim, ukoliko
4 Sud bude smatrao da nema nikakve štete koja se nanosi ovom promenom pravila, i
5 nema nikakve potrebe da se vratimo na staro pravilo i da njega primenjujemo u
6 našem predmetu, onda treba da pogledamo staro pravilo i da vidimo kakva je tu
7 razlika između starog i novog. U pravilu 98bis značajniju ulogu igra inicijativa
8 Sudskog veća nego inicijativa strana u postupku. Drugim rečima, ja tvrdim da je
9 na Sudskom veću da u potpunosti razmotri sve tačke optužnice koje treba da budu
10 zadovoljene, koje treba da budu potkrepljene dokazima, i da odluči da li zaista
11 optuženi ima od čega da se brani. To je sudija Agius lepo rekao u transkriptu iz
12 Orića, koji sam hteo da pogledamo danas. To je strana 7854, red 19, i sudija
13 Agius kaže:

14 "Takođe ćete primetiti da novi podnesak, po novom pravilu 98bis, kaže da
15 na kraju izvođenja dokaza Optužbe Sudsko veće može - ne da će, nego da može - da
16 odluči da prekine postupak ili da proglasi optužbe nedokazanim." To je, znači,
17 prva ta poruka koju treba da shvatimo iz ovog novog pravila. Sada je postalo
18 obavezno za Sudsko veće da razmotri stvari u svetlu pravila 98bis, na kraju
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kraju izvođenja dokaza Optužbe, i ne treba čekati da Odbrana podnese takav
2 zahtev u ime svog klijenta.

3 Sledeće se kaže: "usmenom odlukom". Odmah ćete primetiti da je se ranije
4 uglavnom radilo o pismenim odlukama. Ono što se sad kaže "usmena odluka", to
5 uopšte ne smanjuje obavezu Sudskog veća da se uveri da ta odluka bude
6 obrazložena. Pre amandmana u decembru 1998. godine, u većini predmeta dodala bi
7 se pismena odluka. I u usmenoj odluci, a pogotovu u pismenoj odluci, odluka da
8 se optuženi oslobodi optužbi, ili da se ne oslobodi, uvek je bila obrazložena. I
9 razlog je taj, ne samo da to zahteva prirodna pravda - to je jedan savremeni
10 razvoj prava u ovoj oblasti - već za one koji ne veruju u prirodnu pravdu još
11 uvek to ostaje jedan od osnovnih principa prava.

12 Na kraju strane, one strane gde piše 7855, sudija dalje kaže:

13 "Treba postupati sa najvećom mogućom brzinom , i suđenje se neće
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prekinuti u očekivanju odluke po žalbi. Iz istih razloga ne treba da Vam
2 ponavljam da je naša usmena odluka naravno obrazložena, tako da ne očekujete
3 nikakva iznenađenja ni u tom kontekstu. I naravno, posle usmene rasprave to će
4 značiti da ste i jedna i druga strana imali priliku da budete saslušani ili da
5 podnesete pismene argumente. Niko neće biti prisiljavan da usmeno iznosi
6 argumente."

7 Suština ovoga je sledeće: bez obzira na to da li Odbrana podnese zahtev,
8 dužnost je Sudskog veća u ovoj fazi postupka, po novim pravilima, da pregleda i
9 razmotri sve dokaze i da odluči da li optuženi zaista treba da izvodi odbranu po
10 svim ili po nekim tačkama optužnice. I ukoliko odluči da treba ili ne treba,
11 onda Sudsko veće treba da donese obrazloženu presudu. Prema tome, jasno je iz
12 reči sudije Agiusa šta je bio smisao toga. Prema tome, ukoliko Sud odluči da se
13 drži novog pravila, onda je Raspravno veće dužno da preleda sve dokaze i dâ
14 svoju presudu u vezi sa svim tačkama optužnice.

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 To je kraj mojih izlaganja.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Josse.

3 Pre nego što damo priliku Tužilaštvu da odgovori na ovo, možda bi to
4 trebalo učiniti nakon pauze kako bismo videli da li Sudsko veće ima nekih
5 pitanja u vezi sa ovim, i kako bi i Tužilaštvo moglo da svoje odgovore uzme u
6 razmatranje dok Vi pripremate svoj odgovor.

7 [Sudije većaju]

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse, ja bih imao jedno
9 pitanje u vezi sa Vašim izlaganjem, u vezi sa pravilom 6(D). Vi ste govorili o
10 šteti koja bi mogla proisteći za optuženog po novom pravilu. Ja bih hteo da Vas
11 pitam, naime, o kom se pravu tačno govori, jer pravilo 6(D) govori o pravima
12 optuženog. Dakle, da Vam dam jedan primer. Recimo, ograničenje, odnosno
13 vremenski rok za odgovaranje na podneske je skraćeno u načelu, može se skratiti
14 sa 14 na 12 dana. Da li bi se to smatralo... da li se dakle i to pravilo ne bi
15 moglo onda primenjivati na sve predmete zato što bi to značilo da je time
16 pričinjena šteta pravima optuženog - razumete šta hoću da pitam - ili pak je taj
17 rok od 14 dana konkretno pravo koje ima jedan optuženi? Dakle, kako povući
18 liniju i razgraničiti problem tehničkih problema do koga dovodi promena pravila,
19 i onoga što je bila zamisao pravila 6(D) kada je ono bilo sastavljeno, dakle
20 kada se radi o šteti po optuženog, odnosno na pravo optuženoga. Razumete šta
21 hoću da pitam, nadam se?

22 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ja razumem i najbolje što Vam
23 mogu reći je da ponovim nešto što sam već rekao u svom izlaganju, a to je ovo:

24

25

26

27

28

29

30

1 prvo, ukoliko bi Raspravno veće donelo odluku po novom pravilu - a moj osnovni
2 argument je bio da što se tiče bosanskih Hrvata to nije dopustivo po novom
3 pravilu - dakle, to je jasan primer da se radi o čoveku kome su uskraćena prava
4 jer to bi značilo da on i dalje mora da dokazuje da nije kriv po nekim optužbama
5 koje su veoma ozbiljne. A ako se to ne smatra uskraćivanjem prava, ne mogu ni da
6 zamislim šta bi drugo moglo da se smatra uskraćivanjem prava, onako kako je to
7 zamišljeno po ovom pravilu.

8 Međutim, čak i ako nisam u pravu u vezi s tim, odnosno bolje da kažem
9 čak i ako Sudsko veće donese odluku da ja treba da iznosim argumente po novom
10 pravilu, ja tvrdim da su još uvek prava optuženog ugrožena na izvestan način po
11 ovom novom pravilu. Dakle, moralo bi se proći kroz optužnicu redak po redak i
12 slovo po slovo, kako bi se ona razmotrila sa stanovišta starog pravila. Međutim
13 naravno, praktični razlozi kojima se rukovodimo mogu dovesti do ugrožavanja
14 prava po optuženog. Ja se slažem sa tim.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, da Vas pitam onda još nešto. Ako
16 bismo govorili... dakle da ne govorimo o retku po retku optužnice kroz koju se
17 prolazi, već da govorimo ne samo o optužnici već i priložima. Recimo, ako želite

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da kažete da ne treba odgovarati za onih 18 bosanskih Muslimana jer postoje
2 dokazi samo za 12, i da bi dakle bar šest trebalo izuzeti od toga, dakle gde se
3 tu vidi pravo optuženog po pravilu 98bis? Ono što Vas pitam je ovo: da li Vi
4 tvrdite da je suštinski razlog za promenu ovog pravila, dakle da je to imalo
5 uticaj na praksu koja je dotle već uspostavljena, jer čitanjem starog pravila,
6 ako biste išli u svom podnesku redak po redak, dakle izuzimajući praksu, u nekim
7 predmetima ima dosta detalja o tome u slučajevima kada nema dovoljno dokaza.
8 Prema tome, nastojim da utvrdim tačno šta je to što se promenilo i koja su prava
9 data, kakva je bila praksa, a dakle ne samo o utvrđenom pravu.

10 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, očigledno treba pogledati kakva je bila
11 sudska praksa ovog Tribunala, i ja sam to učinio kada sam počeo da ovde radim.
12 Ustvari, pronašao sam jedan stari primer. To je predmet *Milošević*, pravilo
13 98bis. Ako pogledate paragraf 309, na 73. stranici odluke stoji - i taj argument
14 je izložen na više od 15 stranica, to je dato u tabularnoj formi - i radi se o
15 umnožavanju relevantnih delova priloga uz optužnicu, gde je svaka od strana
16 iznosila argumente bukvalno redak po redak, idući kroz optužnicu, i govorila o
17 događajima gde se navodno krivično delo izvršilo. Dakle, recimo u prvoj tabeli
18 daje se argument *amici curiae*, pa onda ide Tužilaštvo, a zatim Raspravno veće
19 govori o tome. A u četvrtom se govori, dakle, da tu se radi o svedoku koji je
20 svedočio možda po pravilu 92bis, profesorka Tabeau. Prema tome, ovo je slučaj

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koji jasno pokazuje da je praksa uspostavljena. Što se tiče ovog novog pravila,
2 nije bilo mnogo predmeta od kada je ovo novo pravilo usvojeno pa do danas.
3 Jedino je predmet *Orić* bio taj koji sam ja mogao pregledati, a znam da u
4 predmetu *Halilović* nije bila dana nikakva sudska odluka o tome. I mislim da
5 Sudsko veće nije u tom slučaju učinilo ono što sam ja zatražio da Raspravno veće
6 učini u ovom predmetu. Prema tome, časni Sude, ovo novo pravilo nije prošlo kroz
7 sve probe i kriterijume da bi se moglo govoriti o praksi, a naročito s obzirom
8 na ono što je sudija Agius rekao, a pogotovu s obzirom na to da je on predsednik
9 komisije za Pravilnik.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam za te odgovore,
11 gospodine Josse. Pošto nema drugih pitanja Sudskog veća u ovom trenutku,
12 predlažem da sada napravimo pauzu.

13 I molim Vas da nam takođe samo kažete koliko mislite da će Vam biti
14 potrebno vremena da pripremite svoj odgovor - obraćam se Tužilaštvu.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, čini mi se da nam nije potrebna
16 nikakva specijalna pauza.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Je li pola sata dovoljno?

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Da. I treba još da pomenem, kao što sam to
19 i nameravao na početku svog izlaganja, obe procesne stranke su već razgovarale

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uzajamno, i to nam je pomoglo da se usresredimo uglavnom na ona pitanja o kojima
2 se radi. Prema tome, zbog doga nam i nije potrebna duža pauza.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda nastavljamo sa radom u
4 12.15h.

5 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, imao bih ja samo još jednu stvar. Ja
6 sam to uključio u e-mail koji sam poslao pravnoj službi Sudskog veća. Dakle,
7 cela ova diskusija koju je sudija Agius vodio sa zastupnicima, to je bilo
8 priloženo tamo.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. U predmetu *Orić*. Ja sam dobio
10 stranicu 7847 do 7878. Nadam se da Vi niste razočarani što ja nisam održao
11 slično predavanje kao što je to učinio sudija Agius?

12 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne, časni Sude, ali prosto - imajući u vidu
13 ono Vaše pitanje koje ste postavili, - prosto sam hteo da Vam skrenem pažnju na
14 to, i moguće da ćete Vi imati svoje tumačenje ovoga.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Molim sada da pravimo pauzu.

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite.

17 ... Početak pauze u 11.46h

18 ... Sednica nastavljena u 12.21h

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

20 Izvolite sestti.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, nešto pre pauze rekao
22 sam da ću Vam dati prilike da odgovorite. Odnosno, trebalo je da kažem da
23 iznesete argumente Tužilaštva, takođe u odgovor na ono što je Odbrana ovde
24 izložila. Izvolite, imate reč.

25 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Argumenti Tužilaštva

26

27

28

29

30

1 će, iz razloga koje sam već naveo, se ograničiti samo na odgovor na argumente
2 koje je Sudsko veće čulo jutros. Pre nego što pređemo na protivargumente u
3 odnosu na ono što je rekao gospodin Josse, potrebno je možda da razjasnimo te
4 tri stvari koje je gospodin Josse već naveo i želeo bih da samo u osnovi ih
5 potvrdim uz jedno dalje pojašnjenje u vezi sa navodima za druge, dakle nesrpsko
6 stanovništvo. On je govorio o tri stvari - o pitanju opština, zatim o pitanju
7 delimičnog uništenja, a zatim je pokrenuo pitanje navoda Tužilaštva, na primer o
8 progonima bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, i drugih nesrba. Ja bih hteo
9 samo da naznačim, kao što je Sudsko veće svesno toga, da je bilo dokaza o
10 zločinima počinjenim protiv drugih nesrba, pre svega - koliko se sećam - protiv
11 Albanaca i Kosovara, i u ovom trenutku naravno ne želimo da kažemo ništa što bi
12 moglo na bilo koji način da umanjí patnju tih konkretnih ljudi. No, kao što je
13 gospodin Josse naveo, optužbe koje su iznesene u optužnici, pre svega se odnose
14 na krivična dela protiv bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, i tu je težište
15 argumenata i izvođenja dokaza Tužilaštva. A što se tiče drugih nesrba,
16 Tužilaštvo nije imalo nameru da te zločine uvede u svoje ukupno izlaganje i
17 izvođenje dokaza.

18 Da sada pređem, časni Sude, na argumente koje je izneo gospodin Josse.

19 Tužilaštvo tvrdi da je zapravo pravilo 98bis u svojem sadašnjem obliku,
20 da ono ne predviđa da se kroz optužnicu prolazi redak po redak što bi
21 podrazumevalo tačke 1 i 2, i pokušaj da se delovi tih tačaka odbace, a to ne
22 predstavlja bilo kakvo znatnije ugrožavanje bilo kakvog značajnijeg prava. A to

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ću objasniti za koji trenutak. Gospodin Josse je istakao da u slučaju da 98bis
2 ne dopušta takav pretres dokaza koji su izneseni u optužnici u tačkama 1 i 2, da
3 bi to imalo uticaja na optuženog. Mi želimo prosto da ukažemo na to da je
4 valjani pravni lek za formulaciju tačaka 1 i 2, da bi to bio podnesak po pravilu
5 72 kojim bi se stavio prigovor na formu optužnice, a to je trebalo davno
6 učiniti. Činjenica da pravilo 98bis ustvari ne obuhvata iste odredbe koje
7 predviđa već neko drugo pravilo Pravilnika a na koje se odranije pozvala u vreme
8 kada je to trebalo, to ne menja dakle efekat, odnosno dejstvo pravila 98bis, pod
9 1, ne dopušta se da se kroz optužnicu ide redak po redak u vezi sa tačkama 1 i
10 2, a isto tako to ne predstavlja nikakvo ugrožavanje bilo kakvog značajnijeg
11 prava optuženog.

12 Sudsko veće je htelo da čuje nešto o prirodi tog prava, onako kako se o
13 njemu govori u pravilu 6. Tužilaštvo bi htelo ovde da kaže da je prvo mesto sa
14 koga bi trebalo ispitati da li je to ispravno ili ne, član 21 Statuta koji
15 govori o tim pravima, a pravo koje je Odbrana ovde ustvrdila ne nalazi se u tom
16 članu. Ako bismo izašli izvan okvira pravila 21, kako bismo utvrdili da li je
17 ugroženo neko od suštinskih prava po pravilu 6, onda bi valjalo pogledati kakva
18 je priroda tog samog ustvrđenog prava. U tom slučaju bi zapravo trebalo da se
19 izvrši neka vrsta pregleda dosadašnjeg toka suđenja, usred suđenja. Mi bismo u
20 vezi sa tim hteli da istaknemo onu odluku koju je Sudsko veće donelo 16. juna
21 /?2004./, a u kome se govori o osnovu za preispitivanje pretresa u toku suđenja

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i slučaj da nije potrebno izvoditi dokaze, i to je navedeno u paragrafu 11. A
2 kao što mislim da Sudsko veće to razume, u predmetu Milošević je rečeno da je od
3 suštinskog značaja za razumevanje da li je uopšte potrebno izvođenje dokaza i
4 kakav je to postupak. U anglo-saksonskom pravu pravi se distinkcija između uloge
5 sudije i uloge porote, a to je nešto što se tiče naime uloge sudije koji tu ima
6 samo neku vrstu kontrolne funkcije, dok bi porota donosila odluke na
7 emocionalnoj osnovi prilikom utvrđivanja, odnosno i u slučajevima kada to se to
8 ne zasniva na stvarnim dokazima, a to nije u skladu sa preispitivanjem dokaza.

9 Sasvim je jasno da ova distinkcija nije prisutna ovdje, i to prilično
10 jasno upućuje na to da u Pravilniku iz 1994. kad je ovaj Sud osnovan, nije
11 postojala mogućnost da nema potrebe da se odgovara kontraargumentima na neke
12 argumente jer nisu dokazani, da to kod osnivanja Suda jednostavno nije postojalo
13 kao mogućnost, da se pojavilo tek 1998. Usvajanjem tog pravila 1998. godine, po
14 mišljenju Tužiteljstva, samo usvajanje tog pravila nije bilo odraz odluke da se
15 to učini kao neki pravni lijek, zbog toga što je neko značajno pravo bilo
16 zanemareno u Pravilniku o postupku, inicijalno, i da li je zatim to pravilo
17 zanemarivano cijeli niz godina. I mislim da to potvrđuje i činjenica da stalni
18 Međunarodni kazneni sud, što se vidi i u izdvojenom mišljenju suca Robinsona od
19 juna 2004., što se vidi u tome da dakle taj stalni Međunarodni kazneni sud uopće
20 nije usvojio takvu odredbu koja bi se bavila nekim optužbama koje trebaju biti
21 odbačene zbog toga što nisu dokazane u toj fazi. Stoga, Tužiteljstvo smatra da
22 se radi o postupku koji ima svoje korijene samo u sistemu *common-law* i nije

23
24
25
26
27
28
29
30

1 potreban u sistemu gdje su suci od kojih se traži da presuđuju o optužbama usred
2 postupka, isti oni suci koji će o tome odlučivati i na kraju tog postupka.

3 Dakle, hajdemo sad, čisto radi rasprave, pretpostaviti da pravilo 98bis
4 doista odražava ili u svojoj osnovi nastoji zaštititi neko značajno pravo.
5 Postavlja se dakle sljedeće pitanje: koje je to pravo i u kakvom je odnosu to
6 pravo na potrebu da se optužnica pregledava redak po redak? Dio tog odgovora se
7 zasigurno nalazi u samom naslovu pravila 98bis. Radi se o odredbi koja omogućuje
8 oslobađajuću presudu. To znači oslobađanje u odnosu na osnovne optužbe koje se
9 stavljaju na teret optuženom. Kao što sam sudac Agius kaže u predmetu *Orić*, a to
10 je i ovdje branitelj sam spomenuo, optužbe, odnosno točke - kako sada stoji u
11 formulaciji - u suštini to je jedna te ista formulacija, i u pravnim sistemima
12 *common law* na njih se gleda kao na nešto što je identično, nešto što je svakako
13 povezano sa pojmom oslobađanja. I sasvim je jasno da je pregledavanje ili
14 kontroliranje optužnice, redak po redak, nešto što je posve drugo. I iz tog
15 razloga, mi smatramo, se napravila ta distinkcija tokom rasprave o pravilu
16 98bis, i da je to ono što se osim toga spominjalo i u predmetu *Milošević* - što
17 smo mi spominjali - dakle da se javila distinkcija između pravila samog i prakse
18 koja se razvila. I u tom smislu mi upućujemo Sudsko vijeće na paragraf 13 odluke
19 u predmetu *Milošević*, gdje Sud pravi razliku između dostatnosti dokaza da se
20 održi optužba, a to je ono što... o čemu pravilo /?98bis/ i govori u tom smislu, i
21 prakse da se pogleda da li postoji dovoljno dokaza u odnosu na obilježja
22 optužbe. To su dvije različite stvari. Diktati i sam mandat, i uvjeti u kojima

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pravilo postoji i praksa koja se razvila oko tog pravila, mislim da upućuje na
2 to da je bila takva da je Sudsko vijeće postalo svjesno toga da tu praksu i to
3 pravilo treba pažljivo razmatrati i kritički sagledavati.

4 Ukratko, pravilo 98*bis*, u bilo kojem obliku postojalo, nikada nije
5 nametalo potrebu da se optužnica pregledava iz bilo kojeg razloga, redak po
6 redak, da se takva praksa možda i razvila u sklopu te procedure, barem u nekim
7 predmetima, i da je to bilo nešto što je jednostavno bilo nusprodukt - recimo to
8 tako - odlučivanja na temelju pravila 98*bis*. Mislim da postoji konsenzus da to
9 više nije slučaj, i mislim da tu uopće niti nema spora. Ono što je sada sporno
10 jeste ova zabrinutost koju je iznio gospodin Josse da bi tvrdnje, navodi koje se
11 iznosi u točkama 1 i 2, trebali biti obuhvaćeni dosegom pravila 98*bis*, jer se
12 čine dovoljno značajnima i po mišljenju Obrane zahtijevaju pažnju kako bi se
13 primijenio odgovarajući pravni lijek u odnosu na njih. Mi pak mislimo, za
14 razliku od Obrane, da takva situacija ne postoji i da se treba na neki način to
15 rješavati kroz Pravilnik, i to možda pravilom 72 koje daje mogućnost objema
16 stranama, dakle i Obrani, da osporava formu optužnice i to u mnogo ranijoj fazi
17 postupka. Iz nekog razloga to nije bilo učinjeno, a to je upravo odgovarajući
18 pravni lijek za kojim je Obrana trebala posegnuti.

19 I na kraju, pretpostavimo, u svrhu ove rasprave, da pravilo 98*bis* doista
20 traži ili omogućava da se detaljno analiziraju točke 1 i 2 optužnice, i da se
21 treba detaljno fokusirati na ukupnu količinu dokaza kada je riječ o genocidu
22 počinjenom nad bosanskim Hrvatima. Tužiteljstvo smatra da je u toku ovog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postupka izneseno dovoljno dokaza koji idu u prilog navodima iznesenim u točkama
2 1 i 2. Naime, čini se da je Obrana svoju argumentaciju temeljila na općoj
3 pretpostavci da je tokom ovog postupka došlo do jasnog razdvajanja, s jedne
4 strane, ciljeva koji su postojali u odnosu na bosanske Muslimane i bosanske
5 Hrvate, i postupanja prema istima. Tužiteljstvo je pak mišljenja da, premda
6 postoji u demografskom smislu razlika između ovih dviju grupa, i bez obzira na
7 brojčanu razliku u odnosu između bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, da su
8 ciljevi koji su postojali u odnosu na ove dvije nacionalnosti i postupanje sa
9 njima u suštini bili isti, u svrhu ovog postupka po ovom pravilu. I ja ću to još
10 detaljnije kasnije obrazložiti.

11 Prije svega, prije nego što ću ući u neku podugačku raspravu o dokazima koji su
12 izneseni tokom ovog postupka, mislim da mogu početi tako što ću općenito reći da
13 su ova postupanja koja su imala karakter progona, a koja su u srži ovog
14 predmeta, da su ta postupanja imala svoje korijene u namjeri rukovodstva
15 bosanskih Srba i snaga bosanskih Srba, a to pokazuju dokazi, da osiguraju srpski
16 nacionalni teritorij u svojoj namjeri da se odvoje od druge dvije nacionalnosti
17 u Bosni i Hercegovini. Dakle, koji je od onih svih strateških ciljeva bio
18 najbitniji i najvažniji, a to je pitanje postavio i sam optuženi na 16. sjednici
19 Skupštine bosanskih Srba. Tom prilikom, govoreći o tome o kojim se ciljevima
20 radi, i o njihovom primarnom značaju, on je također izriječom rekao da je glavni
21 cilj bio razdvajanje od drugih dviju nacionalnih zajednica, misleći pritom na
22 bosanske Muslimane i bosanske Hrvate. Kao što ćemo i vidjeti, njegovo stajalište
23 u pogledu postupanja sa bosanskim Hrvatima i bosanskim /?Muslimanima/ nije se
24 suštinski razlikovalo u odnosu na ciljeve.

25

26

27

28

29

30

1 Radovan Karadžić je to i sam rekao jednom prilikom, da je prvi takav
2 cilj upravo razdvajanje od drugih dviju nacionalnih zajednica. Obje te
3 nacionalne zajednice, i Muslimani i Hrvati u Bosni, smatrani su neprijateljima.
4 Kao što je doktor Karadžić rekao: "Jer se radilo o odvajanju od onih koji su
5 naši neprijatelji, koji su se koristili svakom mogućom prilikom, naročito u ovom
6 stoljeću, da nas napadaju, i koji će nastaviti s takvim postupanjem ako ostanemo
7 u istoj državi." Govoreći o zajedničkom neprijatelju, general Mladić je tom
8 istom prilikom, 12. maja 1992. na 16. sjednici Skupštine bosanskih Srba, govorio
9 o Muslimanima i Hrvatima, o tim narodima, govoreći o njima kao neprijateljima.
10 Rekao je da: "Treba uvažiti činjenicu da nas je neprijatelj napao svom snagom,
11 iz svih smjerova, da se radi o zajedničkom neprijatelju, bez obzira da li se
12 radi o muslimanskim hordama ili o hrvatskim hordama. Oni su naši neprijatelji."
13 I kao što je gospodin Krajišnik istog tog dana rekao: "Taj problem sa
14 Muslimanima i Hrvatima moći će se riješiti samo ratom." I mi smo mnogo dokaza
15 čuli o tome na koji način se vodio taj rat i protiv koga. Ja bih rekao da, sa
16 stajališta predstavnika međunarodne zajednice koji su bili prisutni u to vrijeme
17 u Bosni i Hercegovini, nije bilo nikakve sumnje da nastojanja da se osigura
18 teritorij kroz etničko čišćenje i kampanje koje su imale karakter progona, da su
19 takve aktivnosti bile usmjerene kako protiv bosanskih Muslimana tako i protiv
20 bosanskih Srba.

21 GĐA PREVODILAC: Bosanskih Hrvata - ispravka prevoditelja.

22 G. TIEGER: [nastavlja se prethodni prevod] I ja bih želio skrenuti
23 pažnju Sudskog vijeća na primjer, na svjedočenje ambasadora Okuna, koji je na
24 primjer govorio o tome kakve je implikacije imalo inzistiranje bosanskih Srba na
25 njihovim vlastitim srpskim teritorijama, kakve je to implikacije imalo po druge

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 narode, i kako je odlučivano da se o tome odlučuje na plebiscitu. Ja ću
2 parafrazirati što je rekao. On je govorio o, recimo jednoj općini u kojoj je
3 bilo 10.000 stanovnika - 5.000 bosanskih Muslimana, 3.000 Srba, 2.000 Hrvata -
4 dakle 10.000 sveukupno. I on je rekao što će se desiti ako većina, recimo Srba u
5 toj općini, recimo dakle 2.000 stanovnika te općine, odluči da se priključi onim
6 općinama koje su već pod nadmoći bosanskih Srba - dakle, bez obzira na činjenicu
7 što je onih preostalih 7.000 ili otprilike toliko, većina ljudi u općini, protiv
8 toga. On je retorički postavio pitanje što će se desiti sa tih 7.000 ljudi koji
9 su protiv toga. Oni neće nestati nekim čarobnim trikom.

10 Govorio je i o odredbi u ustavu bosanskih Srba, da srpski etnički
11 teritoriji obuhvaćaju i područja na kojima su Srbi u manjini, i to navodno zbog
12 toga što su bili žrtve genocida u Drugom svjetskom ratu. Ponovo je postavio
13 pitanje što će se desiti sa tim drugim narodima? Što je sa bosanskim Muslimanima
14 i bosanskim Hrvatima? Dakle, opet su ta dva naroda ovdje povezana. Kada je
15 ambasador Okun opisivao to da je bio toga svjestan, i to zbog toga što je bio na
16 terenu ili zbog toga što je o tome slušao od drugih promatrača međunarodne
17 zajednice koji su to lično vidjeli, ili kada je recimo opisivao etničko čišćenje
18 kao nešto o čemu su znali u rukovodstvu bosanskih Srba. I gospodin Krajišnik je
19 o tome znao. On je opisivao prisilne progone, spaljivanje sela, stavljanje u
20 zatočeničke logore, koncentracione logore. On je pritom kao žrtve navodio i
21 Muslimane i Hrvate. I želim skrenuti pažnju Sudskog vijeća na strane 4187 do
22 4189, te 4252 do 4253, i druge dijelove svjedočenja tog istog svjedoka. Također
23 bih želio reći da je činjenica da su ta dva naroda ovdje stavljena u isti
24 kontekst bila poznata svima, i o tome se otvoreno govorilo. Da se govorilo o

25

26

27

28

29

30

1 jednom te istom neprijatelju, o postupanju koje će biti usmjereno ka tom
2 zajedničkom neprijatelju, i da se to može vidjeti i u zapisniku naknadnih
3 sjednica skupštine bosanskih Srba.

4 Ja bih recimo, s tim u vezi, dao kao primjer 17. sjednicu, gdje je
5 Milanović otvoreno rekao: "Imamo ogromnih problema sa zarobljavanjem ljudi
6 drugih nacionalnosti. Imamo stotine i tisuće tih zarobljenika." Zatim, on govori
7 koje su nacionalnosti - bosanski Muslimani, bosanski Hrvati i drugi. Zatim, na
8 22. sjednici održanoj u novembru 1992, kada je se govorilo o nacrtu Zakona o
9 državljanstvu, jedan od zastupnika u skupštini se žalio na moguće implikacije
10 tog prijedloga zakona, jer je rekao da sadrži jednu odredbu koja kaže da se do
11 državljanstva može doći rođenjem na teritoriju Republike Srpske. I sad Vam
12 citiram, kaže: "Što bi ustvari značilo da su i oni Muslimani i Hrvati koji su
13 prognani, da bi imali pravo na državljanstvo u Republici Srpskoj." Dakle,
14 ponovno se tu stavljaju u isti kontekst ova dva naroda, čime se implicira da ih
15 se identično tretira, kao jednu grupu, iz jednog te istog razloga.

16 I kada pogledamo zatim поближе situaciju u nekim od općina - ja sad neću
17 Sudsko vijeće previše maltretirati sa svim općinama, ali ćemo se usredotočiti na
18 neke kako bismo pogledali komentare u tom svjetlu, komentare iznesene na
19 sjednicama Skupštine bosanskih Srba, i na zaključke i opažanja predstavnika
20 međunarodne zajednice koji su bili prisutni - na primjer, počeo bih sa
21 presuđenim činjenicama u vezi sa Prijedorom.

22 Pogledajmo, na primjer, zahtjev za predajom oružja, napade na sela i
23 zatim razaranja, ograničenja koja su nametnuta, kao na primjer ograničenje
24
25
26
27
28
29
30

1 kretanja, propaganda, zatim nacionalističke uvrede koje su bile iznesene u
2 odnosu na neke narode, a uloga im je bila da ih se na taj način terorizira,
3 zatim biranje za ciljeve razaranja vjerskih ustanova, zatočavanje u logore u
4 kojima su se dešavala mnoga ubijanja i teška zlostavljanja koja su bila
5 uobičajena. Sve to vidimo u tim presuđenim činjenicama, i na temelju toga vidimo
6 da je takva kampanja bila usmjerena, kako protiv Muslimana, tako i protiv
7 Hrvata, i to ponovo iz onih razloga koje je iznio još doktor Karadžić i gospodin
8 Krajišnik na 16. sjednici skupštine.

9 Ako želimo pogledati kako se postupalo, na primjer, sa isključivo
10 hrvatskim selima, onda možemo pogledati svjedočenje svjedoka KRAJ 336 iz
11 /?Kreševa./ Radilo se o hrvatskom selu u takozvanoj regiji Brdo, u općini
12 Prijedor, u kojem je bilo otprilike 120 kuća. Kao i ostatak regije Brdo, i to je
13 selo bilo napadnuto i očišćeno u drugoj polovici jula 1992. godine. Radilo se o
14 napadu koji je trajao otprilike od 21. do 24. jula. Mislim da je napad na
15 /?Kreševo/ izvršen 24. jula. I to, relativno omanje selo - sastojalo se
16 otprilike od 120 domaćinstava - došlo je pod napad srpskih snaga. 68 ljudi je
17 poginulo, ubijeno u tom napadu, ostali su privedeni i prognani iz te regije
18 nakon što ih se neko vrijeme držalo u zatočeništvu. Ta zajednica, dakle seljani
19 /?Kreševa/, zajedno sa onime što je u suštini bila zajednica bosanskih Hrvata u
20 Prijedoru, bila je praktički desetkovana. Također bih trebao primijetiti da je
21 djelomično razaranje zajednice bosanskih Hrvata u Prijedoru i drugdje, da se
22 nije svodilo samo na brojke - na brojeve ljudi koji su ubijeni - već je bila
23 birana kao cilj razaranja, a to je jedan od faktora koji treba uzeti u obzir
24
25
26
27
28
29
30

1 prilikom odlučivanja o tome da li je došlo do genocida ili ne.
2 S tim u vezi, hteo bih da podsetim Sud na komentare ministra zdravstva
3 na 16. sednici skupštine, 12. maja 1992. godine. On je rekao: "Da li smo
4 izabrali opciju rata ili opciju pregovora? Ja ovo kažem s razlogom i moram odmah
5 da dodam: znajući ko je naš neprijatelj i znajući kako je podmukao, koliko im se
6 ne može verovati, dok ne budu fizički, vojno uništeni, što naravno podrazumeva
7 uništavanje i eliminisanje njihovih ključnih ljudi, ja lično ne oklevam u izboru
8 prve opcije, a to je opcija rata." Takođe bih podsetio Sud na svedočenje
9 gospodina /?Sejmenovića/, koji je ovde bio vrlo kratko samo radi unakrsnog
10 ispitivanja, kao svedok po pravilu 92bis. I njega su prethodno pitali, što se
11 tiče rukovodstva SDA u Prijedoru, šta se desilo sa liderima SDA pošto je SDS
12 preuzela vlast. I gospodin /?Sejmenović/ je počeo da govori o napadu na delove
13 Prijedora. Onda je rekao: "Kasnije je skoro celo rukovodstvo SDA, svi njeni
14 članovi su pohapšeni. Bili su ili pobijeni, ili su se neko vreme vodili kao
15 nestali. Veoma mali broj njih uspeo je da se izvuče na neko vreme i da se
16 krije." Onda su ga pitali o sudbini rukovodilaca HDZ, rukovodilaca bosanskih
17 Hrvata. On je rekao: "Ista sudbina strefila je i rukovodioce HDZ." Radilo se o
18 sistematskom hapšenju i likvidaciji bosanskih Hrvata, da i ne govorimo o onima
19 koji su poginuli u napadima, ubijeni u logorima i bili predmet zlostavljanja
20 koje je bilo široko rasprostranjeno i koje je usmrtilo mnoge od njih.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Sve to su faktori koji su već utvrđeni u raznim predmetima, i utvrđeno
2 je da oni govore o okolnostima iz kojih se može indirektno zaključiti o tome da
3 je postojala namera genocida. To uključuje i težinu i ozbiljnost
4 diskriminatornih aspekata opšte političke doktrine koja je dovela do takvog
5 postupanja, a to se već 1996. godine odrazilo u odluci koja se tiče Karadžića i
6 Mladića, po pravilu 61, vezano za razaranja, napade na kulturne i verske
7 objekte. Možemo to naći i u predmetu *Krstić*, u vezi razaranja i napada na kuće
8 koje su pripadale pripadnicima tih nacionalnih grupa, to jest određenih
9 nacionalne grupe. Zatim, u suđenju Jelisiću i presudi u predmetu *Jelisić* i to
10 obuhvata jedan od faktora koje sam upravo pomenuo.

11 Neću da govorim o prevelikom broju opština, ali bi ipak trebalo da
12 pomenem još nekoliko opština da bismo videli šta se dešavalo sa bosanskim
13 Hrvatima, i da je to bilo isto ono što se dešavalo i bosanskim Muslimanima. Oni
14 su na isti način napadani u tim drugim opštinama.

15 Počeću sa opštinom Brčko i svedočenjem svedoka KRAJ 213. On je rekao da
16 su bosanski Srbi želeli da samo 5% nesrpskog stanovništva ostane u Brčkom, i da
17 se radilo samo o Bošnjacima i Hrvatima. To bi bio dovoljan broj da se među njima
18 raspodele poslovi čistača ulica i drugi fizički poslovi, i da rade u noćnim
19 smenama. On je pominjao i masovne grobnice, i nije bilo nikakvog znaka, obeležja
20 na tim grobnicama koje bi ukazivalo da su ti ljudi u masovnim grobnicama

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ubijeni, recimo granatama. Oni su proganjani i ubijani samo zbog toga što su
2 Muslimani ili Hrvati.

3 Isto u Brčkom, imali smo svedočenje svedoka KRAJ 214. On je govorio o
4 tome da je SDS imala nameru da smanji nesrpsko stanovništvo na manje od 10% i da
5 je to bila poznata činjenica. Tom smanjenju podlegali su Bošnjaci i Hrvati, to
6 je bilo usmereno protiv njih. On je takođe govorio i o nekim pojedincima koji su
7 ubijeni, uključujući one koji su ubijeni zbog toga što su Hrvati, uključujući i
8 jednu žrtvu koja je bila ubijena ne samo zato što je Hrvat, nego zato što je bio
9 istaknuti Hrvat.

10 Takođe imamo opštinu Teslić, na primer, i svedočenje gospodina
11 Petrovića. On je govorio da je bilo onih kojima je bilo zabranjeno da rade u
12 MUP-u ili u policiji. To su bili Muslimani i Hrvati. Drugi ljudi su otpušteni sa
13 poslova, takođe Muslimani i Hrvati. Kad se govorilo o razaranju imovine od
14 strane Crvenih beretki, takođe su žrtve bili Muslimani i Hrvati. Kad se radilo o
15 uništavanju džamija, uništavale su se istovremeno i katoličke crkve. Svedok KRAJ
16 484 iz Teslića govorio je o zarobljenim Muslimanima i Hrvatima, otprilike 250
17 njih, kako su oni odvedeni u jedan hangar odakle su se čuli krici i jauci, i ti
18 ljudi više nikad nisu viđeni živi. Takođe bih nakratko mogao da Vam dam još
19 jedan primer, primer iz Sanskog Mosta. Ako pogledate svedočenje svedoka KRAJ
20 189... ili 196 ili 565, tu se govori ponovo o raznim ograničenjima kojima su oni
21 bili podvrgnuti i o progonu, o zlostavljanju. I to se nije ticalo samo
22 Muslimana, već i Muslimana i Hrvata podjednako. Takođe bih pomenuo svedočenje
23 svedoka KRAJ 628, koji je rekao da su sva muslimanska i hrvatska sela etnički
24
25
26
27
28
29
30

1 očišćena od svih nesrba, ne samo u Sanskom Mostu već i u celoj Krajini.

2 Ponovo, časni Sude, mada mislim da Veće ne bi trebalo ni da stigne na to
3 da se bavi tim pitanjem iz razloga koje sam već pomenuo, naglašavam da dokazni
4 materijal koji postoji sasvim jasno pokazuje da čak i ako se pregleda optužnica
5 ili taj deo optužnice red po red, čak i ako pravilo to dozvoljava - kao što bi
6 hteo gospodin Josse - ima sasvim dovoljno dokaza da se potkrepi optužba, i
7 zahtev po pravilu 98bis u vezi tog dela optužnice treba da bude odbijen.

8 Ovo je zapravo kraj mojih argumenata. Hvala.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Josse, pre nego što Vam dam
10 priliku da iznesete dodatne argumente ukoliko želite, primetio sam da se
11 gledišta po pitanju tačaka 1 i 2 bitno razlikuju. Vaše gledište je da udruženi
12 zločinački poduhvat, ili bar zločini koji su njime obuhvaćeni, bili bi: 2(A)
13 genocid protiv bosanskih Muslimana; 2(B) genocid protiv bosanskih Hrvata.
14 Tužilaštvo, međutim, ima drukčiji stav. Oni smatraju da je genocid počinjen
15 protiv tih grupa ili zajednica u množini, a te zajednice mogu da se identifikuju
16 kao Muslimani, ili Hrvati i Muslimani zajedno. To naravno nameće pitanje kako
17 treba da se definiše grupa, da li postoje podgrupe i koje, da li se one mogu
18 ujediniti u mešovitu grupu, za razliku od neke druge grupe koja je još uvek
19 definisana nacionalnošću, etničkim poreklom, religijski. I osim pitanja da li su
20 dokazi dovoljni, čini se da je to glavno neslaganje između strana, gospodine
21 Tieger?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Nisam siguran da je baš toliko neslaganje
2 u pitanju, možda sam dao pogrešan utisak svojim komentarima. Mi se sigurno
3 slažemo sa Odbranom u jednom pogledu, a to je da je u tačkama optužbe 1 i 2 reč
4 o genocidu, i da je taj genocid prema navodima utvrđen na osnovu postupanja
5 prema bosanskim Muslimanima i na osnovu postupanja protiv bosanskih Hrvata. Da
6 se radi o genocidu, da se te dve grupe ne stavljaju u isti koš u pogledu
7 razmera, i u tom pogledu se slažemo. Tu priznajem da je Odbrana u pravu. A
8 Odbranu brine da li bi optuženi mogao da bude proglašen krivim ukoliko Sudsko
9 veće odluči da je došlo do genocida protiv bosanskih Muslimana, ali ne o
10 genocidu protiv bosanskih Hrvata. Međutim, mi smatramo da postoji pravni lek
11 koji je omogućen i postoji odavno.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To nameće sasvim drugo pitanje. Kako bi
13 Odbrana mogla da postavi pitanje da nisu izvedeni dovoljni dokazi za onaj deo
14 genocida, bilo da to nazivate tačkom 1 ili genocidom protiv Hrvata, ili ako se
15 to nazove tačkom A(1) kao genocid protiv bosanskih Muslimana, i tačkom 1(B)?
16 Naravno, sad se tu javlja neka igra između toga šta je 1(A) i šta je 1(B), i šta
17 je 1 i 2. Međutim, u kojoj fazi, pošto ste pomenuli pred-raspravni postupak...
18 kako su oni mogli da postave to pitanje ranije, kako su mogli da tvrde da nije
19 bilo dovoljno dokaza od strane Tužilaštva da se dokaze genocid protiv bosanskih

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvata?

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Naravno to je tačno, časni Sude, i to je
3 logički nemoguće. Nisu mogli da takav argument iznesu pre nego što su izvedeni
4 bilo kakvi dokazi u sudu.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ipak tvrdite da su oni imali druge
6 mogućnosti.

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja bih hteo da kažem da, recimo u
8 sistemima gde postoji porota, odbrana bi mogla da se brine da bi recimo porota
9 mogla nekako da pomeša u svojoj glavi te dve grupe, i da koristi dokaze koji su
10 izneseni u vezi jedne sa dokazima koji su izneseni protiv druge, u smislu našeg
11 pravila 72. Onda bi oni tražili da se amandmanom ovo odvoji u dve odvojene
12 tačke. Možda zbog toga ovo nije osporeno ranije, prema pravilu 72. Bar ja tako
13 shvatam.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sad mi postaje jasnije. Gospodine Josse?

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam imao prilike da pre
16 nekoliko dana o ovome opširno razgovaram s gospodinom Tiegerom, i mi se u
17 suštini u opštim crtama slažemo. Mogu li da pokušam ovo da ilustrujem? Ja
18 tvrdim, recimo, da u tačkama 1 i 2 zaista se radi o dve odvojene optužbe. Recimo
19 da se to naziva genocid po tački 1, pošto je to slično, ali ima i nekoliko
20 tačaka koje predstavljaju alternativu. Moglo bi da se kaže da postoji jedan

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 genocid protiv bosanskih Muslimana, a druge optužbe su genocid protiv bosanskih
2 Hrvata. Možda ja to ranije nisam dovoljno jasno izrazio, ali oni su mogli mnogo
3 jasnije da formulišu optužnicu umesto da to sve bace u isti koš, kako se moj
4 kolega sam izrazio. Mi se o tome nismo žalili, delimično zbog načina na koji mi
5 razumemo taj član, jer to je, kako se u engleskom zakonu to kvalifikuje ,
6 materijalna tvrdnja da Tužilaštvo mora da dokaže da je genocid dokazan protiv
7 jedne nacionalne, rasne ili verske grupe. I ironično je, časnii Sude, da je to
8 jedini element vezan za genocid ili navodni genocid protiv bosanskih Hrvata, da
9 upravo u tom pogledu Odbrana prihvata da su oni zaista jedna nacionalna grupa.
10 Već smo govorili o pet elemenata koji moraju da se dokažu, i to je jedan element
11 u kome se slažemo. Bilo bi smešno ne priznavati ili odbijati da su bosanski
12 Hrvati grupa, u smislu tog člana.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da se nesporazum uglavnom tiče
14 stava Tužilaštva. Upravo zato sam postavio to pitanje gospodinu Tiegeru.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] To me dovodi do sledećeg: meni je palo na
16 pamet da bih mogao da se nađem u smešnom i neugodnom položaju da tražim da se
17 ove tačke optužnice odvoje, zbog toga što u anglo-saksonskim sistemima - koliko
18 ja znam - pravni lek bi bio da se napišu druge tačke optužnice, zbog toga što bi

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tamo porota jednostavno donela presudu "kriv" ili "nije kriv". A ukoliko donesu
2 presudu da je optuženi kriv, onda je sudija taj koji kasnije određuje kaznu i
3 onda bi on morao da zna na osnovu čega su oni doneli taj zaključak. Ovde to ne
4 predstavlja problem, ja to prihvatam bez spora zbog toga što, ukoliko ovo Veće
5 odluči da moj klijent zaista treba da izvodi odbranu u vezi bosanskih Muslimana
6 kao i bosanskih Hrvata, onda ćemo mi veoma uskoro znati osnove po kojima je on
7 proglašen krivim za jednu ili obe te nacionalne grupe - da je kriv ili da nije
8 kriv.

9 I da konkretno odgovorim na ono što je gospodin Tieger upravo rekao, ja
10 se ne slažem da je sada prekasno zbog toga što ovo nije rešeno na vreme, zbog
11 toga što ranije nismo izneli svoju primedbu po pravilu 72. To jednostavno nije
12 moguće. To ne može biti ispravno, ni teorijski ni praktično.

13 Ja mislim da nema nikakvih teškoća s tim da se Sudsko veće kasnije
14 pozabavi tim pitanjem. Drugim rečima, nema potrebe to stavljati u isti koš u
15 ovoj fazi.

16 Međutim, ukoliko mi grešimo u ovome, onda je jasnije nego ikada da je
17 moj klijent oštećen promenom pravila. Zbog toga tvrdim, ako mogu da se tako
18 izrazim, da po tom pitanju ja sam u dobitku bilo šta da bude odlučeno - bilo da

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je u pitanju staro pravilo, bilo novo pravilo.

2 Što se tiče suštine tvrdnji gospodina Tiegera, što se tiče dokaznog
3 materijala - ja sam već pokušavao da to kažem na druge načine - postoje dokazi,
4 možda čak i mnogo dokaza, koji se tiču zlostavljanja i diskriminacije bosanskih
5 Hrvata, uključujući i veoma neprijatna ubijanja. Međutim, ako pročitamo ceo taj
6 dokazni materijal kao celinu i ako primenimo odgovarajući kriterijum, onda sav
7 taj dokazni materijal nije dovoljan da se utvrdi krivica za genocid, ako uzmemo
8 u obzir koji elementi treba da budu dokazani. Kao primer gospodin Tieger nam
9 citira jedan pasaž iz drugog suđenja, svedočenje gospodina Sejmenovića, i u tom
10 delu svedočenja on govori o određenoj vrsti diskriminacije - mislim na to da su
11 birani lideri bosanskih Hrvata kao predmet diskriminacije pa su neki od njih čak
12 i ubijeni. Međutim, da se oslanjamo u jednom ovakvom predmetu na takav jedan
13 dokaz da bi se dokazao genocid, to jednostavno nije dovoljno.

14 I mislim da Sudsko veće treba da reši ova pitanja i da se zapita da li
15 zaista žele da prošire obim optužbe genocida.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na ovome, gospodine Josse.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 [Sudije većaju]

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam samo još jedno pitanje za Vas.
3 Dakle, pored nekoliko redaka iz dokaza, ono što je gospodin Tieger takođe jako
4 nastojao da učini jeste da skrene pažnju Sudskom Veću na one delove dokaza,
5 odnosno svedočenja iz kojih se moglo zaključiti da nije mogla da se napravi
6 nikakva razlika između postupanja sa jednom grupom i postupanja sa drugom
7 grupom. Tako da on ne skreće pažnju, pre svega, ili u najvećoj meri, na
8 zlostavljanje u principu po sebi jer, kako je Raspravno veće to razumelo, to ne
9 znači da su bili zadovoljeni elementi da bi se utvrdilo da je postojao genocid.
10 No, nastojim samo da kažem ovde, da je gospodin Tieger se jako trudio da skrene
11 pažnju na to da se prema grupama postupalo na isti način. I ako sam ga ja dobro
12 shvatio, on je time hteo da kaže da ako se prema njima isto postupalo, ono što
13 se dešavalo sa jednom grupom koja je svakako u brojčanom smislu bila mnogo veća
14 od one druge grupe, međutim ipak bi se mogli izvući zaključci i o tome kako se
15 postupalo i o drugoj grupi.

16 Ako ja nisam dobro shvatio Vaš argument, gospodine Tieger, molim da nam
17 to odmah sada kažete kako gospodin Josse ne bi morao da odgovara na pogrešno
18 shvaćen argument.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, ja sam to i hteo da učinim. Hvala Vam.
20 I u suštini, Vi ste dobro razumeli naš argument.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. U tom slučaju, gospodine Josse,
2 molim Vas da odgovorite i na taj aspekt.

3 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, časni Sude, vi ste čuli mnoga
4 svedočenja u ovom predmetu tokom više meseci, i ja se izvinjavam ako sada
5 govorim o stvarima koje su sasvim jasne. No, ja ovde ne pokušavam da održim
6 govor koji je uperen prema poroti - jer znam da ne postoji porota - no, s
7 obzirom na kvalitativne i kvantitativne dokaze u vezi sa bosanskim Muslimanima i
8 bosanskim Hrvatima, da postoji toliko ogromna razlika između njih, mislim da,
9 kao što sam već rekao, a gospodin Tieger je to veoma pažljivo izneo, i ja
10 prihvatom da je on izabrao one delove svedočenja koji ukazuju na to da je
11 postojala diskriminacija koja je u nekim slučajevima bila podjednaka prema
12 bosanskim Hrvatima. Međutim, u celosti gledano, kvalitet i obim dokaza su veoma
13 različiti u slučaju ovih dveju grupa. Prema tome, kad se radi o onim delovima
14 kvalifikacije genocida gde se govori o delimičnom razaranju grupe i kad se
15 govori o samoj formulaciji tog krivičnog dela, onaj kriterijum koji je usvojen
16 po pravilu 98bis u odluci u predmetu *Milošević*, a oko koje su se suglasile obe
17 strane, je pravilan kriterijum. I po tom kriterijumu ja, naravno, mislim da i mi
18 treba da se pridržavamo. Prema tome, ja bih to dao u svoj odgovor.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Josse. Najpre da kažem
20 da nije potrebno. Naime, gospodin Josse je jutros govorio u opštim navodima da

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je potrebno doneti oslobađajuću presudu po svim tačkama i to po svim optužbama,
2 i da bi to bio pravi trenutak, i on je takođe o tome razgovarao sa gospodinom
3 Krajišnikom. I koliko sam shvatio, u onim delovima gde Tužilaštvo nije
4 odgovorilo na to u vezi sa konkretnim pitanjima, Vaš opšti argument je da biste
5 Vi odbacili sva takva ukazivanja zbog toga što se nisu osvrtna na ta pitanja.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Sud je sasvim u pravu.

7 G. JOSSE: [simultani prevod] Gospodin Tieger nije govorio i možda zbog
8 toga što nije mogao govoriti o tome tako obimno kao što bi inače to mogao
9 učiniti. Naime, radi se o poslednjem elementu koji je izneo sudija Agius u
10 predmetu *Orić*, a iz koga se videlo da je, bez obzira na to šta su stranke
11 govore, zahtevano da postoji puna obrazložena odluka o tome da li je bilo
12 dovoljno dokaza u toj fazi. I ja samo želim da kažem ovde da gospodin Tieger
13 uopšte nije se osvrtno na to pitanje.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger?

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, da samo kažem u načelu da se ja nisam
16 na to naročito usredsredio zato što se o tome nije već ranije govorilo. No,
17 rekao bih ništa u pravilu 98*bis* ne ukazuje na to da bi Sudsko veće moralo da po
18 službenoj dužnosti, odnosno po sopstvenom nahođenju, učiniti ono što treba da
19 učine stranke u vezi sa pravilom 98*bis*. Jer ja nisam siguran da je to namera
20 ovog člana, odnosno pravila. Dakle, radi se o usmenoj odluci koja je donesena
21 nakon izlaganja obeju stranaka i, koliko sam shvatio, ti komentari u vezi sa
22 pravilom 98*bis* se ne odnose isključivo na sistem gde postupak vode stranke, već
23 da to zapravo traži novi, dodatni napor od Sudskog veća. Ja se sećam da je i

24

25

26

27

28

29

30

1 sudija Liu nešto rekao u jednom ranijem predmetu o tome da, ukoliko argumenti
2 nisu izneseni od strane stranaka, da tada Sud više nema nikakve obaveze u tom
3 pogledu. To je možda tako, a možda i nije tako, i u slučaju pravila 98bis u ovom
4 slučaju. Ali ja mislim da to nije dovoljno, odnosno da ne traži, da ne nameće
5 samo po sebi detaljnu analizu svih dokaza u ovom predmetu, i ako je to ono što
6 je ovde htelo da se kaže. Mislim da, ako je Sudskom veću jasno da se jedna tačka
7 ne može održati po kriterijumima koji su već ranije formulisani - to je jedna
8 priča - i nakon toga mora da usledi obrazloženje. A meni se čini, ako sam dobro
9 razumeo, da je Sud obavezan da izvrši istu vrstu veoma obimnog pretresanja svih
10 dokaza koji su se ranije mogli čuti u dva druga predmeta, i da je to neumesno.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Gospodine Josse, ako sam dobro
12 shvatio, u praksi, a to je rađeno ranije, da li se radilo o 18 žrtava ili 12 -
13 to sam već ranije naveo kao jedan primer - odnosno da li se radi o krivičnom
14 delu koje potpada pod tačku 1 A ili B, rekao bih da ti detalji u praksi nisu
15 nešto koji bi ukazivali na to da Sudsko veće ima obavezu, po novom pravilu, da
16 ih detaljno pretrese. A ako ste na primer nešto propustili, jedno važno pitanje
17 u vezi sa takom 7, bez obzira na to kakvi su dokazi izvedeni pod tim, onda bi se
18 očekivalo da Sudsko veće da jednu obrazloženu odluku o tome zbog čega oslobađa
19 optuženog po tački 7.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, moj naime argument je bio hibridan
2 utoliko što ja prihvatam da je novo pravilo, ako ja razumem, da Sudsko veće
3 sasvim sigurno ne mora da pretrese sve priloge uz optužnicu, redak po redak, i
4 verovatno nije potrebno uopšte da gleda te priloge. Međutim, moje čitanje ili
5 tumačenje onoga što je sudija Agius rekao o tome da Sudsko veće ima obavezu da
6 učini, odnosno šta je to što je obaveza Sudskog veća - da prođe kroz optužnicu
7 tačku po tačku, i da samô bude uvereno da je Tužilaštvo zapravo dokazalo, iznelo
8 sve svoje argumente - i da postoji potreba da branjenik, odnosno da optuženi
9 mora da iznese svoje protivargumente, i to po svakoj tački, a da zatim mora za
10 svaku tačku da dâ obrazloženje, tu se onda radi o uopštenom tumačenju tačke
11 optužnice, a ne ni o kakvim konkretnim pitanjima. Tako sam bar ja shvatio sudiju
12 Agiusa.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to je jasno.

14 No, ukoliko ste Vi izneli sve svoje argumente, pošto nema više pitanja...
15 Izvolite, gospodine Tieger? Nešto ste hteli da kažete?

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, da. Pre nego što završimo sa radom,
17 samo da nagovestim o mogućnosti, odnosno da unapred sada najavim jedan mogući
18 problem koji se može ukazati, ako mi to dopustite.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. No, pre toga molim Vas dopustite mi
20 samo da postavim jedno pitanje. Koliko sam shvatio, govori se bar o dve opštine
21 za koje tužilaštvo prihvata da nema dovoljno dokaza, a to su opštine -

22 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, to su Rudo i Šipovo, časni Sude.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Bar to nam je jasno.

24 G. TIEGER: [simultani prevod] Pa, samo da pomenem još jedno manje važno
25 pitanje, a želimo samo da budemo sigurni da nema nikakvog nesporazuma u vezi sa

26

27

28

29

30

1 tim, a u vezi sa pravilom 98bis.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, procesne stranke su se saglasile da
3 ne postoji dovoljno dokaza po pravilu 98bis, po tom kriterijumu, za ove dve
4 opštine. Mada, da li zbog toga treba nešto brisati iz optužnice ili ne, to je
5 sasvim drugo pitanje.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Da. Upravo iz onih razloga koje sam
7 malopre naveo u nešto drukčijoj formi.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, da. Da li bi trebalo da usledi iz
9 toga oslobađanje po tom osnovu, ili bi Sudsko veće samo to trebalo da ima u vidu
10 u nastavku predmeta.

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Da.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste hteli još nešto da pitate.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Da. Pa, naime radi se o ovome: Tužilaštvo
14 bi htelo da zna, što pre može, da li po pravilu 65bis(G) može očekivati da će
15 dobiti od Odbrane spisak svedoka koje Odbrana namerava da pozove, kako bi moglo
16 da počne da se priprema za nastavak predmeta. Čini mi se da se radi o pravilu
17 65ter (G), no mora da se radi o tome da imam staru verziju pravilnika. No,
18 mislim da Sud zna o čemu govorim, o kom pravilu.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Gospodine Josse, mislim da će
20 gospodin Stewart da se pobrine za to?

21 G. JOSSE: [simultani prevod] Pa, da. Samo da kažem, ukratko i što
22 sažetije, mi smo itekako svesni naših obaveza i šta je to što moramo da učinimo,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i na šta nas obavezuje i pravilnik, a i uopšte vremenski tesnac.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Sudsko veće se seća da je pre ove
3 sudske pauze, da smo dobili jedan, ovako, nagoveštaj da će doći do nevremena,
4 mada možda ne baš i oluje, no do sada mi još ništa nismo dobili u odgovor, pa
5 bih hteo i da čujemo što pre, odnosno bar Tužilaštvo bi htelo to da čuje što
6 pre. A ako ima bilo kakvih problema, naravno tada će Sudsko veće da se obavesti
7 o tome.

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja moram da kažem da bi se odmah izbegle
9 bilo kakve sumnje da će nažalost na kraju ovo pitanje morati da razrešava Sudsko
10 veće, i mi smo toga svesni, mada smo mi svesni naravno da je lopta na našoj
11 strani terena. Ali pre ili kasnije, Sudsko veće će morati o tome da odlučuje.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. U tom slučaju završavamo sa
13 radom. Obavestićemo stranke što pre o tome kada ćemo mi doneti našu usmenu
14 odluku. Prema tome, procesne stranke treba da se samo sprema, da se pojave na
15 sudu kako bi saslušali odluku Sudskog veća, i to je moguće da će biti već ove
16 nedelje.

17 Ukoliko nema drugih pitanja, sada ćemo završiti sa radom, i obaveštavam
18 Vas da sada pravimo pauzu do daljnjeg.

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

20 ... Sednica završena u 13.36h.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30